

Fragmente uit het boek

' Uit de geschiedenis van het Westland '

van J. G. de Rudder

Kruisman's uitgeverij

De Haag

ISBN 90 233 0509 8

laagd, dat hun kerk geheel vervallen was en dat een restauratie een bedrag zou ver-
 ren dat hun vermogen te boven ging. Van de 74 huizen die toen in Wateringen ston-
 len waren er toen 44, waarvan de bewoners 'meestendeels van den Heyligen Geest'
 eelden; wij zouden zeggen 'van de bedeling'. Omstreeks 1532 zag men kans het ge-
 bouw uit te breiden; waarschijnlijk is toen op de toren een verdieping gebouwd. Die
 oren was ouder dan het kerkgebouw en moet in de 13de eeuw zijn gebouwd. Langs de
 oren zijn de zijbeuken als kapellen doorgetrokken, waarvan de een nu portaal is en
 e andere, zuidelijke, kapel een klein aanbouwsel had dat dienst deed als doopkapel.
 'roeger lagen er in de kerk hardstenen tegels. De muurzulen die met apostel- en heili-
 enfiguren beschilderd waren werden bij de restauratie van 1936 jammer genoeg ver-
 ijderd.

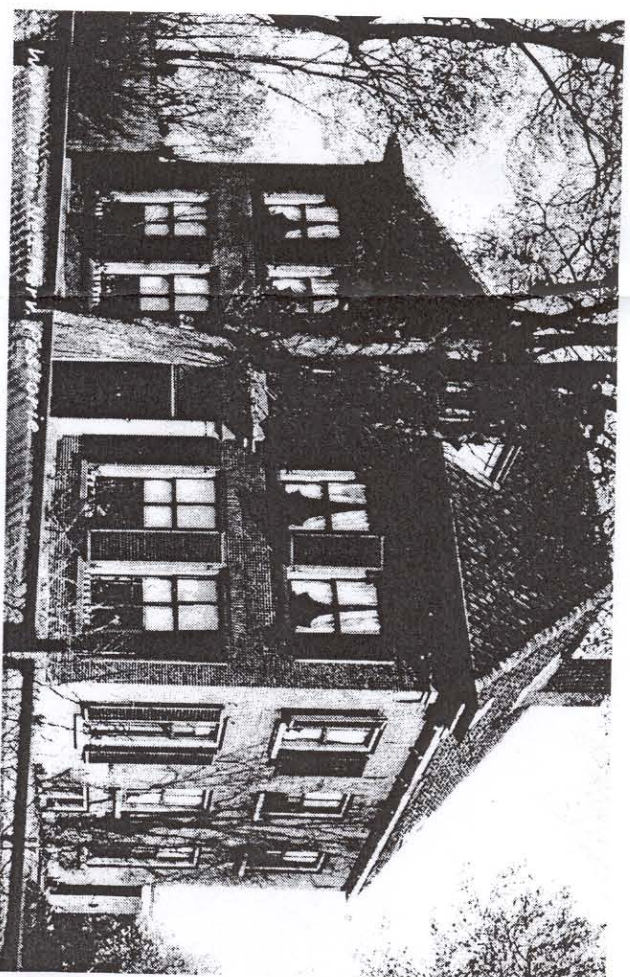
oor de in 1819 aangebrachte veranderingen is de kerk grondig bedorven. Toen wer-
 en de twee transepten van de kruiskerk gesloopt en de aldus ontsane gaten dichtge-
 eteld. Bij deze sloop werd het oude beeld van Johannes de Doper dat jaren lang
 gek geweest was gevonden. Tevergeefs hebben de Rooms-Katholieken toen getracht,
 eer in het bezit van de kerk te komen; zij moesten zich nog steeds behelpen met en-
 ele 'schuilkerkjes'. Die poging mislukte, evenals die om het beeld van Johannes de
 ooper te kopen. Na veel stroeve onderhandelingen hierover was de Hervormde ge-
 leente tenslotte bereid, het beeld voor zestig pond te verkopen. Dit bedrag was voor
 e parochie zó bezwaarlijk, dat de koop niet doorging. Jammer, want anders was het
 eeld bewaard gebleven. Door onverklaarbare oorzaken is het oude beeld verdwenen.
 og funester was de verbouwing die in 1936 plaats vond: in plaats van de pilaren
 wam een ijzeren constructie om het dak te steunen. Na de laatste restauratie die in
 964 onder leiding van de architect Ir. L.H.H. van der Kloot Meijburg werd uitge-
 erd is veel verbeterd, al verhinderde gebrek aan de nodige geldmiddelen, dat de
 rnk in haar oude staat werd hersteld.

ijzondere aandacht trekt de monumentale kansel, afkomstig uit de kapel van het slot
 Honselersdijk, waarover in het hoofdstuk over die plaats reeds werd gesproken.
 erneming verdienen ook de koperen doopbekkenhouder, de lezenaar, de zandloper-
 nder en de twee moderne kerkeradsbanken met sierlijke, gesneden voorschotten
 e uit een mooi gestoelte uit de zeventiende eeuw gesneden zijn.

ok een paar oude wandborden zijn gewaard gebleven; één dateert uit 1616 en bevat
 in gedeelte uit Spreuken 15, vers 13, beginnend met de woorden: 'Een vrolick herte
 aeckt een vrolick aengesicht; daerentegen wanneer het herte becommert is, soo valt
 ock de moet'. Het tweede bord, uit 1653, bevat onder andere een gedeelte uit de brief
 n Paulus aan de Epheziërs (hoofdstuk 4, vers 1 tot 5): 'Soo bidde Ick u dan, Ick de
 ewanghen in den Heere dat ghy wandelt weerdighlic der Roepinghe met Welke ghy
 roepen sijt met alle ootmoedighyt Ende sachtmoe'dighyt,...'. Verder hangt in de
 rnk nog een bord met de Wet des Heren.

SMIDSE EN WAT DAARUIT GROEIDE

ingelund tegen de kerk stond in vroeger eeuwen op het Plein een smidse met 'tra-

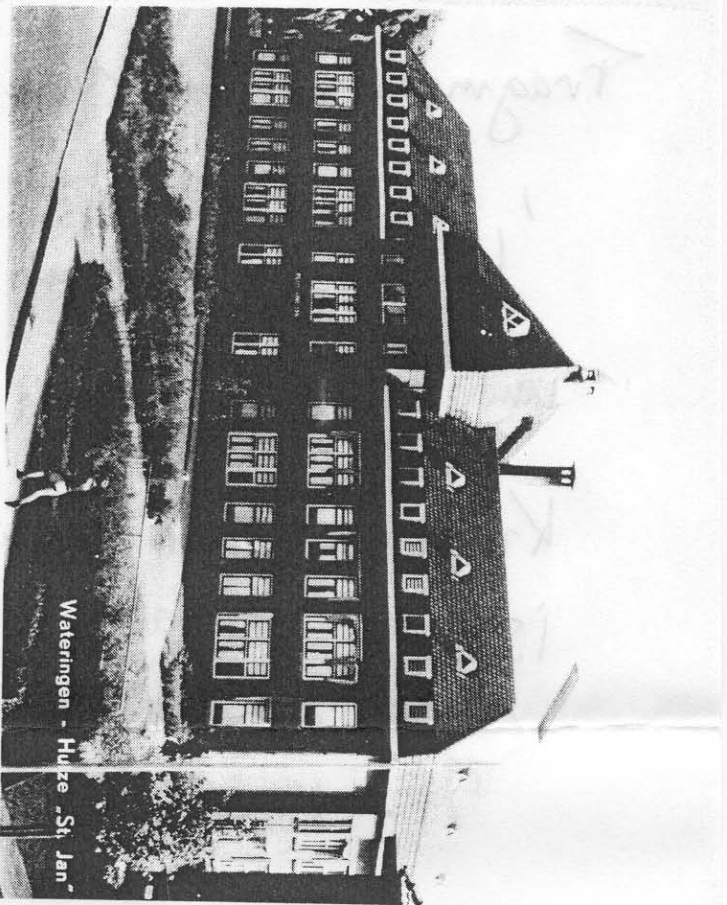
De voormalige Hervormde pastorie in Wateringen.

valje', dat is de ruimte waar de paarden werden beslagen. Reeds in de zeventiende
 eeuw moet zij daar gestaan hebben, getuige een koopakte uit 1630, waaruit blijkt, dat
 Huijgh Corneliszoon het huis verkochten aan Annitgen Cornelus.

In 1835 stond dit bedrijfje te koop en het was de smidsknecht Johannes Lipman die
 voor f 3.050,— de smidse van Johannes Kuiper kocht en zich in Wateringen als am-
 bachtsman vestigde. Deze Johannes Lipman was op 16 augustus 1798 in Duitsland ge-
 boren. Toen hij op 17 mei 1873 stierf, ging de smidse over op zijn zoon Adrianus Bar-
 tholomeus Lipman die op 10 augustus 1840 geboren was en gehuwd was met Maria
 Ammerlaan. Zijn zoon Adrianus Arnoldus Willebrordus Lipman nam het bedrijf
 over. Hij leefde van 7 november 1877 tot 18 juli 1947; in 1921 deed hij het bedrijf aan
 zijn jongere broer, Johannes Adrianus Lipman, over. Bij de reconstructie van het
 dorpsplein in 1936 werd de oude smederij afgebroken.

Eén der broer van de twee voorgaande Lipman's, de bekende heer P. H. Lipman,
 vestigde reeds in 1900 in een deel van het huis een rijwielparatie-inrichting, iets
 nieuw voor die tijd! Behalve op het repareren van fietsen legde hij zich ook toe op de
 vervaardiging daarvan. Zijn 'fabriek' besloeg niet meer dan acht vierkante meter! In
 1911 begon hij ook zijn aandacht te besteden aan de 'stoomfietsen', de voorlopers
 van de latere motorrijwielen. Een ondernemend man dus.

De min of meer geïsoleerde positie van Wateringen (pogingen om een geregelde auto-
 busdienst te organiseren waren voordien gestrand op talrijke moeilijkheden) bracht
 hem in 1922 er toe, zelf een busdienst van Kwintshul via Wateringen naar Rijswijk te

oude bejaardenhuis 'St. Jan' te Wateringen, thans vervangen door 'De Ark'.

teren. Zijn bedrijf kreeg de van optimisme blijk gevende naam 'V.I.O.S.'; uitgang is ons streven.

drifj is uitgegroeid tot het toemmalige grootste autobussenpark van Nederland. ingebreed dienstlijnennet ontstond. Men ging zich ook toeleggen op toureizen, andere naar België, Frankrijk, Italië, Duitsland, Oostenrijk en Denemarken. zetting van ons land door de Duitsers betekende voor 'V.I.O.S.' de nekslag: het d materieel werd gevorderd, de magazijnen werden geplunderd. De heer Lip- elf moest onderduiken.

oorlog is het bedrijf met grote krachtsinspanning weer opgebouwd, maar nu als gearbeidrijf: de lijndiensten waren door de W.S.M. overgenomen.

n zeer arbeidzaam leven stierf de heer Lipman op 30 december 1973. Met hem n van de meest vooraanstaande, en algemeen gewaardeerde, Wateringers heen. I.O.S.-bedrijf, door hem gesticht en met medewerking van velen groot ge- , bestaat nog en vervult nog een nuttige functie in het Westland.

HET GEMEENTEBESTUUR ZETTELDE

'keldercamer in de herberge daer uithangt de Roscam' vergaderde in vroeger n de hoge vierschaar van Wateringen, bestaande uit de schout en enige zgn. wel- n mannen. Hun taak was voornamelijk het toezien op de openbare orde en rust berechten van vergrijpen daartegen.

rberg 'De Roscam' werd reeds in 1633 genoemd. In dat jaar huurde het bestuur

Het personenvervoer is echter met de komst van de automobiel geheel door de autobus overgenomen.

Reeds op 1 juli 1922 nam het autobedrijf van Piet Lipman in Wateringen, onder de naam V.I.O.S. werkend, een autobusdienst van Kwintshul-Wateringen naar het station Rijswijk ter hand. Dit bedrijf opende nieuwe lijnen naar Den Haag, naar 's-Gravenzande en Naaldwijk en naar Delft. Op den duur verzorgde V.I.O.S. het grootste deel van het personenvervoer in het Westland. En dat alles zonder enige overheidssteun!

De bezettingstijd heeft aan deze diensten een abrupt einde gemaakt. De bezettende macht heeft dit met zo grote zorg en voortvarendheid opgebouwde verkeers-apparaat lamgelegd. Een grote slag voor de V.I.O.S.-directie! De verontwaardiging hierover was algemeen. De W.S.M. heeft thans het gehele personenvervoer in het Westland in handen.